

פרשת השבוע על פי אור החיים הקדוש

פרשת אמור

לע"נ הורי ר' אליהו בן בת שבע ז"ל

לאה אירן בת טאוס ז"ל

ב. ג. ה. ז. ט. י. יב. יג. יד. טו. טז. יז. יח. יט. כ. כא. כב. כג. כד. כה. כו. כז. כח. כט. ל.

1. וכת כהן וגו' הוא וגו'. בתורת כהנים ודרשו מיעוט היא לאמה שאמה אוכלת מצדה הגם שהיא אינה אוכלת ואפילו נתאלמנה אמה:

3. וראיתי להעיר לבות בני אדם כרמו גדול אשר רמזה פרשה זו, דע כי אמרו ז"ל (סנהדרין צג.) שעם בני ישראל הדרגתם למעלה מהדרגת המלאכים, ואמרו עוד כי ה' ברא ד' עולמות זה למעלה מזה, ורשומים המה בפסוק (ישעיה מג ז) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, לכבודי עולם עליון הנקרא אצילות, בראתיו הנקרא עולם הבריאה, יצרתיו יצירה, עשיתיו עשיה:

15. עוד יש לך לדעת כי כבודו יתברך מלא כל עולם ועולם, ועד מחחת עולם דכתיב (דברים לג כז) ומתחת זרועות עולם, ואורו יתברך מאיר בד' עולמות, הוא בסוד ד' אותיות "שם הוי"ה ברוך הוא", ויד בעולם "האצילות", ה"א ראשונה בעולם "הבריאה" וכו', ואמרו ז"ל (וה"ק ח"ג ריח:) שחינוית המתנועע בכני אל חי הוא מאורו יתברך דכתיב (דברים לב ט) כי חלק ה' עמו, גם קראם ה' בניו:

17. (ראה פקני)

6. וראיתי בראשית ג' וכו'. עוד יש לך לדעת כי כל אשר יצר וכרא ועשה ה' הכל עומד למזון ולמחיה מעולם העליון, שאליו יקרא "עולם האצילות" והוא אור היו"ד שבשמו יתברך, והמזון ההוא יקרא קודש, והוא מקור החיות והאור והטוב, והגם כי כל הנבראים יורד להם החיות, כי זולת החיות אין נברא, והוא סוד אומרו (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כולם, עם כל זה ישתנה השפע בהתרחקותו, כאשר ישתנה הצומח מן הארץ כשמתרחק מהיניקה, ועשה ה' ככה לתת לכל אחד כפי בחינתו, וכפי אשר ישיג בטהרתו:

15. גם לארץ הגשמית יתן לה ה' מים, והו' שפעה וחיותה והולידה והצמיחה, ועל דרך זה גם כן הוא שפע החיונית של הנפשות, והרוחות, והנשמות, ונשמות לנשמות, כפי בחינתה, כי לא כל הנפשות בהדרגה אחד, ולא כל וכו' שוות וכו', ואין לך נברא בין בגשמיים ובין כרוחניים, בין במלאכים העליונים, בין בנפשות, רוחות, נשמות, נשמות לנשמות, שאינם צריכין לשפע הקדוש אלא כל אחד כפי שורשו הקדוש:

18. עוד יש לך לדעת כי להיות שיש אדם שזוכה לכל המדרגות הקדושות, ויש שזוכה לג', ויש לב', ויש לאחד, ומי שלא

עוד אמרו ז"ל כי בחינות החיוני שבאדם יתייחס אליו ד' כינויים, יש שיקרא נפש, ויש שיקרא רוח, ויש שיקרא נשמה, ויש שיקרא חיה, בסוד כי רוח החיה באופנים (יחזקאל א כא) ותקרא נשמה לנשמה (עי' וזה"ק ח"א פ.) ואמרו אנשי אמת כי בחינה הבאה מאור "עולם העשיה" לצד היותו מועט, ואין בו אלא כל שהוא מהחיונית המנוענע, והוא הוא שמרגיש במורגשות עולם הזה, ועשה ה' ככה לסיבת העולם להיותו גם, וזו תקרא "נפש", והבאה מאור "עולם היצירה" לצד היותו עליון מעולם העשיה, הארתה גדולה ותקרא "רוח", והבאה מאור "עולם הבריאה" תקרא "נשמה" לצד הדרגתה, והבאה מאור "עולם האצילות" תקרא "נשמה לנשמה":

3. והנה האדון ה' צבאות עשה התקשרות כל העולמות רוחני וגשמי באדם ישר קשר כל הגשמיות וכל הרוחניות יחד, הגשמיות בנה ד' יסודות, ושם שם לו חק הרוחניות מכל העולמות:

3. ה. בסנהדרין (צג.) גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת, וראה שערי זוהר שם, ובמדבר כלק (כ כ) ישראל ירכס במחיצתו כד.

7. כי כבודי צדיקים צדיקים וכו'. זכה אלא בנפש בעולם הזה, ולא לרוח, אין מעשיו מועילים כלום, כי אין כח בידו להשיבה למעלה, כי אין מחזיק בידה להטותה, אלא באמצעות הרוח, אם יזכה לרוח "באמצעות מעשיו הטובים" יעלה הנפש למדרגת הרוח:

17. ודע כי כאשר יעלנה למדרגת הרוח, הנה הוא קנאה במעשיו, ונקרא הוא בעלה, והוא סוד אומרו (משלי כג ב) אם בעל נפש אתה, פירוש קנאה והיא שלו, באמצעות היגיעה והמרגש מהיגיעה נעשה הרוח בעל נפש, כי עולה היא עמו, ושויים הם בהדרגה ומקום תחנותו תחנותה מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב:

18. וכן הרוח בערך הנשמה, והנשמה בערך נשמתה, וקניית מדרגות בחינות הקדושות הלא היא באחת משתי סיבות, או מצד המזרוע, כי האב יפעיל כח עליון בכך, כמו שפירשתי בפרשת ויחי (בראשית מט ג) כפסוק ראובן בכורי, או לצד התעצמות באמצעות עסק התורה, וכמו שכתב כזוהר הקדוש (ח"ג צא:) בפסוק שור או כשב או עז כי יולד, כי האדם יכול להשיג מה, כפי התעצמותו בתורה וכו', אפילו יהיה במדרגה שאין למטה ממנה אם יטריח ישיג הדרגות עליונות כפי שיעור היגיעה יעוין שם דבריהם:

5. ויש לך לדעת כי הגשמיות יתנגד לחיבור הרוחני, יותר מהתנגדות אש ומים, ולזה נתחכם ה' ברוך הוא וכרא באדם מכוון הראשון שהוא הנפש שאין בה אלא חלק מועט מהרוחניות, והשרה בתוכה בחינה עליונה ממנה שהיא בחינת הרוח, ונמצאת הנפש ממצעת בין הגוף ובין הרוח, כי אין הרוח עומד כגשם בלא אמצעיות הנפש, וכמו כן הרוח ממצע בין הנפש והנשמה, כי הנפש בערך הנשמה שאורה רב כגוף לערך הרוח, וכן נשמה ממצעת בין הרוח ובין נשמה לנשמה, נמצאת אומר כי הנפש יכולה עמוד לבדה, והרוח כב', והנשמה כג', ונשמה לנשמה כד':

16. עוד אמרו ז"ל כי ההשגה בהעלאה זו תסובב שישלח אדם ידו ויהנה, באדם העושה בשלו, והוא סוד (תהלים קכ ב) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך, פירוש האורשר שלך והטוב שלך, והוא מאמר חז"ל שהנפש קודם ביאתה לעולם הזה אוכלת כבת כוגרת, ובחזרתה כבת נשואה:

17. יושבין לפני הקב"ה וכו', ומלאכי השרת רואין אותן ושואלין אותן מה הורה לכם הקב"ה לפי שאין יכולין לרכס במחיצתו כד.

18. ועיין ב"ר (יד ט) חמשה שמות נקראו לה, נשמה, יחידה, חיה, ועיין וזה"ק ח"א (פא.) וח"ב (צד.) ועיין בשליה (דף ה.) ד"ה והרב ה"ר ד"ס, על כאר באריכות עיני זה, עיי"ש.

8. וראיתי בראשית ג' וכו'. עוד אמרו יודעי דעת קדוש (עיין וזה"ק ח"ב צד:) כי התעצמות השלמים באמצעות לקח טוב אשר נתן לנו הכורא, הוא לעלות ממדרגה התחתונה למדרגה שלמעלה ממנה, על זה הדרך נפש יעלה למדרגת רוח, ורוח למדרגת נשמה, ונשמה למדרגת נשמה לנשמה, וזו היא תכלית סיבת בריאת האדם, תן לחכם ויחכם (משלי ט ט):

10. עוד יש לך לדעת, כי המסובב מחטא האדם גם כן ישתנה, כפי מה שהיא בחינת האדם, כי אינו דומה פגם אשר יסובב לנפש כפגם הרוח ושאר הדרגות, כי פגם הנפש יסובב כליונו בסוד (יחזקאל יח ד) הנפש החוטאת היא תמות, ופגם הרוח אפילו לא יסובב אלא כחמים ונגעים, יחשב פגם גדול:

20. ופגם הנשמה הגם שלא יגיעה כשיעור הנזכר, אלא יפחת אורה ממה שהיה תכסהו כלימה, כי הכל כפי המבייש והמתבייש (ביק פג):

ולזה יצוה ה' עליו והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה (קהלת יב ז), ודרשו רבותינו ז"ל (שבת קנב:) תנה לו כמו שנתנה לך, שזולת זה נדבקים בה סרכי הטומאה, ויסכבה לגיוני הסטרא אחרא וימנעוה משוב אל מקומה הראשון:

9 הפגם נשמה לנשמה, הגם שלא יגיע (עליה) [עדה] מהפגם ולא הפחתה

אורה, אלא שיסובב שתצא ממנו שלא כרצונה, כמו שאמרו בתיקונים (תיקון ע) בסוד פסוק (משלי יב כא) לא יאונה לצדיק כל און, שמדבר הכתוב במי שיש לו נשמה לנשמה, וכשבא אדם לידי חטא מסתלקת הנשמה הקדושה¹¹, שלא יאונה לה און, וסילוקה זה תקפיד עליו, כפי ערך מעלתה, ¹⁰ הא למה הדבר דומה למאכסן מלך בביתו, וחוזר בו ומגרשו:

ואחרי הודיע ה' אותנו כל האמור, נוכל לומר כי הן הנה הדברים האמורים בכתובים, והתחיל לומר וכל זר לא יאכל קודש מדבר בשני עניני קודש, בקודש הקרבנות, ובקודש הנעלם, שהוא שפע הרוחני מזון לבני אלהים, ואמר חושב כהן ושכיר לרמוז אל הרוח זאל הנפש, כי הרוח הוא תושב כהן, פירוש כי בו מושב הנשמה הנקראת כהן שהיא מדרגה העליונה, ושכיר גם כן הוא הנפש, כי הוא הפועל כל מלאכות האדם, שני בחינות אלו הודיע הכתוב שאינם ראויים לאכול מהמזון הנקרא קודש, לצד היותו מדרגה גדולה:

-2-

10 ואומרו ויליד ביתו. יכוין אל נפשות הקדושה אשר נפלו מזמן קדמות, והם מתבררים באמצעות כשרון מעשה הצדיקים, שהמעשה הטוב הוא כאבן השואבת להוציא ניצוץ הטוב, ויתייחסו בשם ילידי הנשמה המבררתם, ואמר הכתוב שגם הם יעלו עמה ליהנות מקודש:

10 ואומרו וכת כהן. מדבר הכתוב בנשמה שנפגמה ונטמאה במעשיה, שתפסיד הנאת הקודש, והוא אומרו וכת כהן שהיא הנשמה, כי תהיה לאיש זר שהוא ט"מ שחמדה מטעמותיו ותזנה אחריו, היא בתרומת הקדשים לא תאכל, דקדק לומר לא תאכל, תרי ממה, ואין צריך לומר הקודש עצמו, ודקדק לומר היא, לשלול אחרת הבאה משפטה בסמוך דכתיב וכת, וזה הוא עינוי הנפש כשיחסר מזונה היא נשפלת ונחשך אורה וירד הדרה רחמנא ליצלן:

11 (א) - פ"ק פ"ה

12 5. ה"ט ע"ג ה"א

13 10 וספרתם לכם וגו'. אומרו לכם, לצד שיצו ה' לספור שבע שבתות, ואמרו ז"ל (וזה"ק ח"ג ע"ז) כי לצד שהיו בטומאת מצרים ורצה ה' להזדווג לאומה זו, דן בה כמשפט נדה שדינה לספור ז' נקיים, וצוה שיספרו שבעה שבועות, ואז יהיו מוכשרים להכניסתם כלה לחופה, והגם כי שם שבע ימים וכאן שבעה שבועות לצד הפלגת הטומאה, וגם היותם בכללות ישראל, שיער התמים דעים כי כן משפטם, ועיין מה שפירשתי בפסוק (שמות יט א) בחודש השלישי לצאת וגו' והוא מאמר הכתוב כאן וספרתם לכם, פירוש סיבת ספירה זו היא לסיבתכם לטהרתכם שזולת זה תיכף היה ה' נוטן להם התורה:

ולדרך זה ידוייק על נכון טעם ממחרת השבת, ולא מיום השבת עצמו, כי

14 כן משפט הספירה שיהיו כל הימים שלמים, ולצד שיום ט"ו בניסן שהוא יום השבת האמור כאן, מקצת היום היו עדיין בארץ מצרים, לזה יצו ה' לספור ממחרת, והגם כי זה היה בפסח מצרים, כמשפט הזה יעשה באותו פרק עצמו, מדי שנה בשנה, כי כמו כן יעשה בסוד ה' כידוע ליודעי חן:

וכפי הפשט לזכרון העובר ביום השבת לזכרון כי ששת ימים וגו' (שמות לא ז) והמשכיל יבין, ועיין מה שפירשתי בפרשת בראשית (ב א) בפסוק ויכל אלהים ביום השביעי:

11 יג. ואמרו וכת כהן כי תהיה אלמנה וגו'. מדבר הכתוב בבחינת נשמה לנשמה, שאין מגיעה דביקות הרע כל עיקר, אלא שהיא בורחת והולכת לה כמו שאמרנו, והוא מה שנתן טעם בכת כהן תלשא' לומר כי בחינה זו מעולה ביותר ולזה אין זר אתה כמו שאמרנו, שעליה נאמר (משלי יב כא) לא יאונה לצדיק וגו', וקודותיה הם שתהיה אלמנה וגרושה, אמר אלמנה, כאשר שאין לה בעל הזן ומפרנסה, כמו כן בעלה לא זן ולא מפרנסה במצוות ובמעשים טובים, וגרושה כי לצד שפשט ידו האדם לעבור פי ה' גרשה ממנו כמו שכתבנו, ורע אין לה שלא עשה פירות בעולם הזה, אף על פי כן ושבה אל בית אביה, וחזרתה היא לאכול משלחן אביה, כימי נעוריה שהיתה אוכלת בבושה מלחם אביה תאכל, מה שאין כן נשמה שהשיגה עשות תורה ומצוות שאוכלת יגיעה כאדם האוכל משלו:

15 10 כד. ב. צו את בני ישראל וגו'. צריך לדעת מה ענין מצות שמן והדלקתו במקום זה, גם מצות מערכת השלחן מה ענינו לכאן, ומה גם שכבר נאמרו הדברים ככתבן במקומן במצות המשכן ומצותיו, ורש"י ז"ל פירש מה שפירש, ואין כדבריו דבר מספיק, ורמב"ן ז"ל כתב שכלה השמן וכו', ואין ראיה לדבריו:

10 ואולי כי לצד שצוה מצות שבועיות, פסח ז' ימים, חג הסוכות ז' ימים, שמחת המינים ז' ימים, גם ראש השנה ויום הכיפורים ישנם בבחינת השבע להיותם בחודש השביעי, לזה סמך לזה גם כן מצות המנורה שהיא בחינת שבע נרות, גם השלחן ישנו בסוד שבע דכתיב (פסוק ו) שש המערכת וגו', והשלחן הסדורות עליו שהוא סוד המתקבץ בו שש מעלות, והיא משלמת שבע:

20 ותמצא שצוה גם כן בפרשה זו מצות העומר שהוא שבע שבתות, גם מצות השבת, נמצאת אומר שכלל כל מצות השביעיות יחד, לומר כי סודם ועיקרם אחד:

11 (א) - פ"ק פ"ה

11 (א) - פ"ק פ"ה